

Nagyot mondó képviselők? Fokozás a politikai kommunikációban

Szabó Martina Katalin^{1,2}, Vincze Veronika³, Ring Orsolya⁴, Guba Csenge^{4,5}

¹Szegedi Tudományegyetem, Informatikai Intézet

²Társadalomtudományi Kutatóközpont, CSS-RECENS

³ELKH-SZTE Mesterséges Intelligencia Kutatócsoport

⁴Társadalomtudományi Kutatóközpont, Politikatudományi Intézet

⁵Szegedi Tudományegyetem, Nyelvtudományi Doktori Iskola

{martina,vincze}@inf.u-szeged.hu

Ring.Orsolya@tk.hu

csenge.guba@gmail.com

Kivonat A politikai kommunikációban megjelenő érzelmkifejezés kutatása az utóbbi évtizedekben egyre nagyobb hangsúlyt kap. Dolgozatunkban azt vizsgáljuk, hogy a nyelvi fokozás milyen kvantitatív és kvalitatív sajátságokkal jelenik meg a politikai kommunikációban. A fokozó elemek csoportján belül külön figyelmet fordítunk az ún. negatív emotív fokozókra, amelyek prior szemantikai tartalma valamely negatív érzelmehez kapcsolódik, azonban fokozó elemekként funkcionálhatnak. Ezzel összefüggésben a szövegek szentimentjét is elemezzük: azt vizsgáljuk, hogy mely szentimentértékű szavak jelentését intenzifikálják a politikusok a fokozó szavak segítségével. Mindezek segítségével megmutatjuk, hogy milyen kvalitatív és kvantitatív sajátságok jellemzik a nyelvi fokozás tekintetében a kormánypárti és az ellenzéki kommunikációt, valamint, hogy hogyan befolyásolja mindezt a Covid19-járvány.

Kulcsszavak: fokozás, negatív emotív fokozók, beszélt nyelvi korpusz, magyar, politikai kommunikáció, szentimentelemzés, Covid19

1. Bevezetés

Ebben a dolgozatban a fokozó értelmű kifejezéseket vizsgáljuk politikai diskurzusban nagy méretű beszélt nyelvi korpusz alapján, NLP-vizsgálati módszerek segítségével. A munka során különös figyelmet fordítunk az ún. negatív emotív fokozókra.

Bolinger (2013), Méndez-Naya (2008) és Chang és Bin (2020) alapján a *fokozók* azok a szavak, amelyek képesek egy skálán felfelé vagy lefelé módosítani a melléknevek, igék, határozószók, ritkábban a főnevek jelentését, pl. *nagyon*, *eléggé*, *fantasztikusan* stb. A fokozók csoportja az egyik leggyorsabban változó elemkészlete a nyelvnek, és számos olyan nyelvi elem létezik, amely képes fokozóként funkcionálni (Ito és Tagliamonte, 2003; Dressler és Barbaresi, 2011).

Ennek egyik oka lehet a beszélő törekvése arra, hogy eredeti legyen, felhívja és fenntartsa a hallgató figyelmét, valamint hogy növelje kifejezései újszerűségét (Tagliamonte és Roberts, 2005; Szabó, 2018).

A fokozás szociolingvisztikai szempontból is érdekes problémakör, ugyanis több társadalmi tényező is befolyásolja a használatukat. A szakirodalom például régóta tárgyalja, hogy a nők több fokozót használnak, mint a férfiak (Jesperesen, 1922; Lakoff, 1973; Fuchs és Gut, 2012). A perzsa nyelvet vizsgáló kutatók emellett arra a megállapításra jutottak, hogy az eltérésnek gyakran kulturális oka is lehet (Sardabi és Afghari, 2015): Rasekh és Saeb (2015) szerint például a nők az alacsonyabb szociális státusz miatt szeretnék a fokozók használatával nagyobb hangsúlyt adni a beszédüknek. De a nemi szerepeken túl az életkor, a szociális státusz és egyéb változók is befolyásolják, hogy milyen fokozókat használunk, valamint azt is, hogy milyen gyakran használjuk azokat (Fuchs és Gut, 2012). Xiao és Tao (2007) britek körében végzett kutatásukban például rámutatnak, hogy a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező emberek gyakrabban használnak fokozókat, illetve a 30 év alattiak körében ritkább a használatuk.

A nyelvi fokozás szerepének megértéséhez tekintsük Pintili és mtsai (2010) megállapítását: A szerző a meggyőzés, rábeszélés két fő stratégiájának nevezi a megerősítést és a kisebbitést (an. *intensification* és *minimization*), ami a saját erősségek és ellenfél gyengeségeinek felerősítését, valamint az opponensi pozitívumok és a saját negatívumok „halványítását” jelenti. Belátható, hogy mindezeknek fontos eszközei lehetnek a fokozók (mind a növelő, mind a csökkentő értelműek, részletesebben l. később). Trajkova és Neshkovska (2018) vizsgálata alapján a gyűlöletpropaganda gyakori elemei a növelő értelmű fokozók (a negatív töltetű szavak metaforák és ironia mellett). Mindezen túl, pl. Pant és mtsai (2020) gépi tanulási kísérleteikben is felhasználják a fokozókat arra, hogy a szövegekben automatikusan torzítást (an. *bias*) azonosítsanak.

A fokozó elemek csoportján belül különös figyelmet érdemelnek az ún. *negatív emotív fokozó szavak* (a továbbiakban csak NEF). A jelenség megértéséhez vegyük alapul Balogh (2009) megállapításait: a magyar nyelvben a fokozó elemek csoportján belül megkülönböztethetők azok, amelyek elsődleges funkciójuk szerint fokozó szerepet töltenek be, például *nagyon*, *felettébb* stb., és azok, „amelyeknek van elsődleges jelentése, és csak másodlagosan szolgálnak fokozásra”, például *mértéktelenül*, *kimondhatatlanul* stb. Shmelev (2012) rámutat, hogy az erős emocionális értékelést kifejező szavak gyakran nyernek ezzel ellentétes szemantikai tartalmat (vö. az enantioszémia jelensége, bővebben l. pl. Klégr (2013); Szabó (2019)). A NEF-ek lexikai szinten negatív szemantikai tartalommal rendelkeznek, ugyanakkor képesek más szavak módosítóiként funkcionálni, és ilyenkor ezt a tartalmat részben vagy egészben elveszíteni (Szabó és Bibok, 2019). Ilyen például az *iszonyú* és a *rettenetesen* szó is az *iszonyú szép* és a *rettenetesen okos* kifejezésekben. A jelenség számos nyelvben adathozható, valószínűleg nyelvfüggetlen sajátság (Nemesi, 1998; Jing-Schmidt, 2007; Andor, 2003, 2011; Szabó és Bibok, 2019).

Mivel a politikai kommunikáció egyik fontos törekvése, hogy érzelmi hatás kiváltása által, különböző eszmék propagálásán keresztül politikai cselekvésekre

ösztönözzön (részletesebben l. később), a nyelvi fokozás témakörén belül érdemes külön figyelmet fordítanunk azokra az elemekre, amelyek negatív emotív szemantikai tartalommal rendelkeznek a fokozáson túl.

E munkában részletesen elemezzük az 1998 és 2021 közötti időszak napirend előtti parlamenti felszólalásait, különös tekintettel a fokozók és a NEF-ek használatára, valamint külön figyelmet fordítunk arra, hogy a Covid19-járvány hogyan befolyásolta a fokozók használatát a felszólalásokban.

A dolgozat hiánypótlónak tekinthető, ugyanis - bár vannak a fokozás szerepét, megjelenését a politikai szövegekben elemző kutatások (l. többek között (Nir, 1988; Schneider és Eitelmann, 2020; Vlasova, 2021)). Olyan dolgozatot is találunk, ahol a szerző a fokozók szerepét kifejezetten a Covid19-járvánnyal összefüggésben vizsgálja (Admiral, 2020). Ugyanakkor nincs tudomásunk olyan kutatásról, amely politikai diskurzusban kifejezetten a negatív emotív fokozókra fókuszálna. Mindemellett, a magyar nyelvvel kapcsolatosan már magáról a nyelvi fokozásra irányuló kutatást sem ismerünk.

2. Kapcsolódó irodalom

2.1. A nyelvi fokozásról, azon belül a NEF-ről röviden

A fokozóknak számos altípusa van, és a nemzetközi terminológia is igen változatos képet mutat, pl. *intensive adverbs* (Stoffel (1901), idézi Bolinger (2013)), *intensives* (Ito és Tagliamonte, 2003), *amplifiers* és *downtoners* (Quirk és mtsai, 1985). A fentebbi definícióból kiindulva, mivel a fokozók lefelé és felfelé is képesek módosítani a szerkezeti alaptag jelentését a skálán, *növelők* (an. *amplifiers*) és *csökkentők* (an. *downtoners*) osztályaira bonthatóak (Fuchs és Gut, 2016; Strohm és Klinger, 2018). Az utóbbi csoporttal a jelen kutatásban nem foglalkozunk.

A növelő értelmű fokozók további altípusokra bonthatóak, úgymint *erősítők* (an. *boosters*), amely egy magasabb fokra mutat egy bizonyos skálán, valamint a *maximalizálók* (an. *maximizers*), amelyek pedig a skála legfelsőbb pontját jelölik meg (Quirk és mtsai, 1985). Quirk és mtsai (1985) megkülönböztet még egy harmadik csoportot is, az ún. *hangsúlyozók* (an. *emphasizers*), amelyek pedig a megnyilatkozásban kifejezett tartalom igazságértékét hangsúlyozzák.

A jelen dolgozatban a fentebb tárgyalt jelentéskülönbségeket nem vizsgáljuk. Egyetlen szócsoporthoz fordítunk külön is figyelmet a növelő értelmű fokozók osztályán belül, a negatív emotív fokozókra. Ugyanakkor megjegyezzük, hogy Szabó és mtsai (2021a) alapján a NEF-ek a növelők (*amplifiers*) (azon belül mind az erősítők (an. *boosters*), mind a maximalizálók (an. *maximizers*), valamint a hangsúlyozó (an. *emphasizers*) szerepű fokozók között találhatóak meg.

A NEF-eket sok szerző vizsgálja (l. többek között Jing-Schmidt (2007); Kugler (2014); Chang és Bin (2020), azonban kevés az olyan kutatás, amely a jelenséget nagyobb mennyiségű korpuszadat alapján, NLP-módszerekkel elemzi (Hamilton és mtsai, 2016; Szabó és Bibok, 2019).

E helyütt a szakirodalom részletes áttekintésére nincs mód, ezért itt csak egyetlen, a jelen kutatás szempontjából fontos sajtóságról tennénk említést. A

magyar nyelvre vonatkozó tanulmányok a NEF-ek prior szemantikai tartalma kapcsán érzelmek közül kizárólag a félelmet említik (Nemesi, 1998; Kugler, 2014). Nemesi (1998) szerint például mindezek a kifejezések „az ijesztés, ijedés képzetkörébe tartoznak”. Ugyanakkor Szabó és Guba (2022) szerint, a NEF-ek lexikai szintű szemantikai tartalma helyenként nem a félelemmel, hanem az undor, a düh vagy a bánat érzélemmel függ össze, sőt, némely esetben egyszerre több emócióval is.

2.2. A beszélt nyelvi korpuszok

A különböző, így többek között a társadalomtudományi és a nyelvészeti tárgyú kutatások egyik legfontosabb vizsgálati eszközét az NLP-módszerekkel és eszközökkel elemezhető formátumú beszélt nyelvi szövegtörzsek jelentik. Az elmúlt évtizedekben több spontán beszélt nyelvi korpusz keletkezett több nyelven is (Crowdy, 1993; Hemphill és mtsai, 1990; Maekawa és mtsai, 2000; Oostdijk, 2000; Van Bael és mtsai, 2007), és közöttük immáron a magyar nyelvet reprezentáló korpuszokat is találunk (Gósy, 2013; Kugler, 2015; Váradi, 2003; Pápay és mtsai, 2011; Bodó és mtsai, 2017; Galántai és mtsai, 2018; Szabó és mtsai, 2021b). Ugyanakkor a politikai tárgyú beszélt nyelvi korpuszok száma szerény (Guerini és mtsai, 2008; Savoy, 2010; De Smedt és Jaki, 2018; Álvarez-Mellado, 2020).

Fontos ugyanakkor itt megemlíteni, hogy az általunk vizsgált korpusz a klasszikus értelemben nem tekinthető egy beszélt nyelvi korpusz leiratozott változatának, lévén, bár a leiratozás szöveghű, megakadások, hezitációk, újrakezdések stb. nincsenek jelölve benne (l. lentebb).

2.3. Érzelmek vizsgálata a politikai kommunikációban

A politikai kommunikáció érzelmi hatás kiváltásának segítségével, illetve különböző eszmék propagálásán keresztül politikai cselekvésekre ösztönöz. Az elmúlt évtizedek technikai és társadalmi változásai következtében a politikai kommunikáció is jelentős változásokon ment át, például megnőtt a kommunikációban résztvevő aktorok és a rendelkezésre álló csatornák száma, mindez pedig hatást gyakorolt a politikai kommunikáció jellegére, intenzitására is. A kommunikáció szerepének felértékelődésére, politikai szereplők a kommunikációjuk professzionalizálásával válaszolnak (Bene és Nábelek, 2019). A politikai beszéd és szövegek jól megtervezett akciók, mivel a politikusok nem csak arra törekcsenek, hogy a közélet valamely aspektusáról tájékoztassanak, hanem hogy meggyőzzék a hallgatóságot és megszerezzék támogatásukat. A politikai kommunikáció egyik fontos színtere a Parlament, ahol a választott képviselők megvitatják a benyújtott törvényjavaslatokat és más országos jelentőséggel bíró ügyeket. A benyújtott törvényjavaslatok vitái során különféle témák merülnek fel, érvek és ellenérvek ütköznek és ezek révén formálódik a politikai napirend, ami a közvitákat is tematizálja.¹ A politikai kommunikáció fontos része a pro és kontra érvelés,

¹ <https://k-monitor.github.io/>

melyben kiemelkedő szerepet kap a kommunikáció intenzitása. Így a politikai beszéd jellegzetes eszköze az egyes álláspontok és tények felerősítése (Siddikova és Zubareva, 2020), melynek nyelvi megjelenésének kvantitatív elemzését teszi lehetővé a fokozás vizsgálata nagy méretű politikai beszédkorpuszon NLP-eszközök segítségével.

A politikai kommunikációban megjelenő érzelmkifejezés kutatása az utóbbi évtizedekben egyre nagyobb hangsúlyt kap mind a nemzetközi, mind a magyar társadalomtudományi vizsgálatokban (Szabó, 2020; Richards, 2004; Crigler és Just, 2012; Wagner és Morisi, 2019; Settle, 2020; Haselmayer és Jenny, 2017) és ugyancsak jelentős a Covid19 járvány politikai kommunikációjához kötődő vizsgálatok száma (Gollust és mtsai, 2020; Mariani és mtsai, 2020). Több kutatás elemzi a járványhoz kötődő politikai és egészségkommunikációs válságot, melyben kitüntetett szerep jut a megszólalások érzelmi töltésének (Gollust és mtsai, 2020). Ezek a kutatások jórészt a politikusok médiában és közösségi médiában megjelenő megszólalásait elemzik (Aparicio és mtsai, 2021; Wang és mtsai, 2021; Rufai és Bunce, 2020), azonban a parlamenti felszólalások a világjárvánnyal kapcsolatos érzelmi töltésének NLP-eszközökkel történő elemzése újszerűnek számít.

3. Vizsgálati módszerek és eszközök

Ebben a részben bemutatjuk a kutatásunkban felhasznált korpuszt és a vizsgálati módszereket.

3.1. A korpusz

A korpuszt az 1998 és 2021 közötti időszakban keletkezett napirend előtti parlamenti felszólalásokból állítottuk össze, melyek szabadon letölthetők a Magyar Országgyűlés honlapjáról.² A vizsgálatunk alapjául szolgáló metaadatokkal ellátott adatbázis a Társadalomtudományi Kutatóközpont Politikatudományi Intézetének Hungarian Comparative Agendas Projektje³ keretében készült, kutatási célokra, regisztráció ellenében szabadon hozzáférhető. A napirend előtti felszólalások az országgyűlés plenáris ülésén hangoznak el országos jelentőségű, halaszthatatlan és rendkívüli ügyekben 2-5 perces időterjedelemben.

A műfajból adódóan beszélt nyelvi adatokról van szó, ugyanakkor stílusuk hivatalos, formális – ebben mindenképpen különbözik a korpusz a magyar nyelvre elérhető, beszélt nyelvi korpuszoktól, melyek spontán beszédet tartalmaznak és/vagy informális jellegűek (pl. (Vincze és mtsai, 2021; Szabó és mtsai, 2021b)). A felszólalások hivatalos jellegűek, a képviselők sok esetben előre megtervezték/megírták beszédjüket, azaz tervezett beszédéről van szó. Sok megszólítást és köszönetnyilvánítást tartalmaznak (*Tisztelt Ház!, Köszönöm a szót.*), szinte kizárólag magázó formulákat használnak, ugyanakkor a leiratok nem tartalmazzák az élőbeszédre jellemző hezitációkat, kisebb szüneteket, téves szókezdeteket.

² <https://parlament.hu>

³ <https://cap.tk.hu/hu>

3.2. Szótárillesztés

A korpuszt alapvető számítógépes nyelvészeti feldolgozásnak vetettük alá (tokenizálás, lemmatizálás, morfológiai elemzés, szófaji egyértelműsítés és dependenciaelemzés) a magyarlanc eszköz (Zsibrita és mtsai, 2013) segítségével. Első lépésben egy általunk készített fokozószótár szavait illesztettük automatikusan a szóalakokra, majd megvizsgáltuk, hogy az adott szóalakok mely más szavakkal állnak közvetlen szintaktikai kapcsolatban, azaz mely szavakat módosítanak. Itt arra voltunk elsősorban kíváncsiak, hogy milyen szentimentértékű szavakat módosítanak a vizsgált fokozók. Ez utóbbi feladathoz tehát egy szentimentszótárra volt szükségünk, és az elemzési eredményél ugyancsak a kvantitatív sajátságokra fókuszáltunk, azaz gyakorisági adatokat gyűjtöttünk az egyes kollokációkról.

A fokozószótárakat a kutatás egy korábbi fázisában állítottuk össze, mégpedig úgy, hogy az egyszerű fokozókat, valamint a NEF-et külön listákba rendeztük (Szabó és Guba, 2022). A szótárépítő munkához a kiinduló listákat egy szótár (Tukacs, 2015), az MNSZ2 korpusz (Oravecz és mtsai, 2014), valamint webes keresések segítségével állítottuk össze. Ezt követően a listákat két lépésben bővítettük: Először a magyar Wordnet (Prószéky és Miháltz, 2008) synseteit használtuk, és azokból a szinonimakapcsolatokat vettük ki, majd a találatokat a szótárunk szempontjából kézzel ellenőriztük. A kapott listákat ezután egy magyar nyelvű helyesírási szótár⁴ segítségével bővítettük tovább, és az így kapott eredményt ugyancsak végigellenőriztük. A végső szótárak összesen 343 szót tartalmaznak, 113-at a nem negatív emotív és 226-at a NEF szótár.

Kollokációelemzésünkhöz a Társadalomtudományi Kutatóközpont Politikatudományi Intézetének poltextLAB projektje által speciálisan a magyar politikai doménre létrehozott szentimentszótárat használtuk fel, amely 2585 pozitív és 2566 negatív szót tartalmaz (Ring és mtsai, 2022). A szentimentszótár szavait a magyarlanc által visszaadott lemmákra illesztettük, és megvizsgáltuk, hogy az illeszkedő lemmákat módosítja-e egy fokozó vagy NEF. A továbbiakban az így kinyert fokozó/NEF + szentimenttel bíró szó kollokátumok vizsgálatára összpontosítottunk.

Az adatok elemzéséhez a politikai szereplőket ciklusonként két csoportra, ellenzéki és kormányoldalra osztottuk, és a függetleneket és nemzetiségieket kihagytuk. Emellett külön vizsgáltuk a Covid19-et megelőző és a Covid19-időszak alatt keletkezett szövegeket.

4. Eredmények

Vizsgálatainkat két szöveghalmazon is elvégeztük. Egyfelől a teljes, 1998 és 2021 között elhangzott felszólalások anyagát elemeztük, másrészt különös figyelmet fordítottunk a jelenlegi, azaz a 2018 és 2022 közötti ciklusra, azon belül is a Covid19-járvány megjelenése előtti és utáni időszakokra. Mindkét vizsgálatban külön elemeztük a kormánypárti és az ellenzéki felszólalásokat. Az alábbiakban ismertetjük eredményeinket.

⁴ <http://hunspell.github.io/>

4.1. 1998 és 2021 közötti felszólalások

A fokozók és a NEF-ek számát és gyakoriságát az 1. táblázat mutatja.

Ciklus	Párt	mondat	token	fokozó	NEF	fokozó%	NEF%
1998-2002	ellenzék	9331	180057	1333	81	0,7403	0,0450
1998-2002	kormány	17152	350626	2846	223	0,8117	0,0636
2002-2006	ellenzék	17769	332816	2414	176	0,7253	0,0529
2002-2006	kormány	21417	433841	3978	175	0,9169	0,0403
2006-2010	ellenzék	20796	400195	3415	277	0,8533	0,0692
2006-2010	kormány	18618	394460	3937	177	0,9981	0,0449
2010-2014	ellenzék	26926	565982	5010	383	0,8852	0,0677
2010-2014	kormány	19615	388874	3035	193	0,7805	0,0496
2014-2018	ellenzék	22166	460168	4392	384	0,9544	0,0834
2014-2018	kormány	14974	296504	2418	142	0,8155	0,0479
2018-2022	ellenzék	23752	488275	4674	500	0,9572	0,1024
2018-2022	kormány	10345	200085	1427	114	0,7132	0,0570
Összesen		222861	4491883	38879	2825	0,8655	0,0629

1. táblázat. A vizsgált korpusz adatai: a fokozó és a NEF-ek gyakorisága.

Ha a fokozó szavakat vizsgáljuk, azt látjuk, hogy a vizsgált időszak legelejétől egészen 2010-ig a kormánypártok használtak arányaiban több fokozót, ugyanakkor 2010 óta egyértelműen az ellenzék használ többet, minden ciklusban, kivétel nélkül. Ezek alapján azt mondhatjuk, hogy – a vizsgált időszakban – a baloldali parlamenti pártokra jellemző inkább a fokozók használata a napirend előtti felszólalásokban. A NEF-ek gyakorisága ugyanakkor az adatok alapján valamilyest más képet mutat: azok eleve, rendre az ellenzéki képviselők felszólalásaiban a gyakoribbak minden ciklusban a legelsőt kivéve, tehát az 1998 és 2002 közötti időszakot. Mi több, a NEF-ek gyakorisági különbsége a kormány- és az ellenzéki oldal között fokozatosan egyre jelentősebbé is válik, a 2014-es ciklustól már szembeszökő az eltérés. Mondhatjuk, hogy a változás látványos eltérést hoz a teljes korszak végére a két oldal kommunikációs stílusában. Együtt tekintve a két vizsgált elemcsoportot, megállapítható, hogy a teljes időszak végére mindkét nyelvi eszköz inkább az ellenzéki kommunikáció jellemzőjévé vált.

Külön megvizsgáltuk azt is, hogy a fokozók és a NEF-ek milyen szentiment-értékű szavakat módosítanak a korpuszban. Így a mondatok szintaktikai szerkezetére építve kigyűjtöttük azokat a szókapcsolatokat, melyek egy fokozóból vagy negatív emotív kifejezésből, valamint az általuk módosított szóból állnak. A módosított szavakat külön vizsgálat alá vetettük, hogy szerepelnek-e a rendelkezésünkre álló politikai szentimentszótárakban. A 2. és a 3. táblázatokban láthatjuk, hogy az összes fokozó, illetve negatív emotív kifejezéshez képest hány százalékuk módosít pozitív, illetve negatív alaptagot.

A fenti adatok alapján általánosságban elmondható, hogy a fokozó + pozitív töltetű szó kombináció, valamint a NEF + pozitív töltetű szó kombináció gyakrabban szerepel kormánypárti felszólalásokban, mint az ellenzékiekben. A fokozó

Ciklus	Párt	fokozó	POS alaptag	%	NEF	POS alaptag	%
1998-2002	ellenzék	1333	417	31,2828	81	14	17,2840
1998-2002	kormány	2846	851	29,9016	223	36	16,1435
2002-2006	ellenzék	2414	747	30,9445	176	36	20,4545
2002-2006	kormány	3978	1336	33,5847	175	41	23,4286
2006-2010	ellenzék	3415	1021	29,8975	277	42	15,1625
2006-2010	kormány	3937	1410	35,8141	177	39	22,0339
2010-2014	ellenzék	5010	1524	30,4192	383	48	12,5326
2010-2014	kormány	3035	1012	33,3443	193	36	18,6528
2014-2018	ellenzék	4392	1383	31,4891	384	60	15,6250
2014-2018	kormány	2418	782	32,3408	142	28	19,7183
2018-2022	ellenzék	4674	1492	31,9213	500	77	15,4000
2018-2022	kormány	1427	476	33,3567	114	12	10,5263
Összesen		38879	12451	32,0250	2825	469	16,6018

2. táblázat. A pozitív alaptagú fokozók és NEF-ek száma és gyakorisága.

+ negatív töltetű szó kombináció ugyanakkor az ellenzéknél fordul elő gyakrabban. A fokozók ilyen használata arra enged következtetni, hogy valószínűleg a kormánypárti képviselők jobban szeretik kihangsúlyozni a pozitívumokat, míg az ellenzék inkább a negatívumokat emeli ki nyelvi fokozó eszközökkel. Ezzel kapcsolatban érdemes visszautalni az 1. táblázat adataira is, ahol azt láttuk, hogy a NEF használata a kormányoldallal szemben inkább az ellenzékre jellemző, ami arra mutat, hogy a kormány még a NEF-ben rejlő prior negatív tartalmat is igyekszik mellőzni a kommunikációjában (a prior negatív tartalomról részletesebben l. lentebb). Elmondható még, hogy NEF-ek sokkal inkább kollokálódnak negatív töltetű szavakkal, mint pozitív töltetűekkel (29,7%, valamint 16,6%), ami nyelvészeti szempontból különösen figyelemre méltó: Partington (1993) és Dér (2013) kutatásai alapján a NEF-ek delexikalizációs folyamaton mennek keresztül, miközben elveszítik prior lexikai jelentésüket, ezzel együtt pedig negatív emotív szemantikai tartalmuk is elhalványul és eltűnik, miközben grammatikai elemekké válnak (a delexikalizációs folyamatról részletesebben l. pl. Bonelli (2000)). Ugyanakkor mindez egy hosszú nyelvi változási folyamat, és ezzel együtt nem minden NEF van a fejlődési folyamat ugyanazon fokán egy adott időszakban (Bolinger, 2013; Partington, 1993). Ezzel összefüggésben például, a prior használat is jelen van az új fokozó funkciójú használat mellett, pl. *brutálisan rossz*, *brutálisan jó* és *brutálisan bánik vki vkivel*. Az, hogy a negatív emotív tartalom kiüresedése hosszú időszak alatt megy végbe, valamint, hogy a negatív jelentéskomponens bizonyos kontextusokban aktív lehet az interpretációban, nyilvánvalóan befolyásolja a NEF-ek kollokációs preferenciáit, hiszen, az ún. kongruencia jelensége alapján egy poláris kifejezés tipikusan a vele azonos polaritású kifejezésekkel kollokálódik (Dilts, 2010). Korpuszvizsgálati eredményeink arra mutathatnak, hogy a NEF-ek esetében, azok kollokációs preferenciáik alapján a delexikalizálódás folyamata még nem ment végbe teljesen, azaz ere-

deti szemantikai tartalmuk visszaköszön kollokációs kapcsolódási mutatóikban. Eredményeink statisztikailag is szignifikánsak (χ^2 -próba, $p < 0,001$).⁵

Ciklus	Párt	fokozó	NEG alaptag	%	NEF	NEG alaptag	%
1998-2002	ellenzék	1333	342	25,6564	81	23	28,3951
1998-2002	kormány	2846	650	22,8391	223	74	33,1839
2002-2006	ellenzék	2414	621	25,7249	176	61	34,6591
2002-2006	kormány	3978	830	20,8648	175	43	24,5714
2006-2010	ellenzék	3415	832	24,3631	277	72	25,9928
2006-2010	kormány	3937	845	21,4630	177	63	35,5932
2010-2014	ellenzék	5010	1082	21,5968	383	107	27,9373
2010-2014	kormány	3035	588	19,3740	193	70	36,2694
2014-2018	ellenzék	4392	952	21,6758	384	106	27,6042
2014-2018	kormány	2418	454	18,7758	142	48	33,8028
2018-2022	ellenzék	4674	1072	22,9354	500	137	27,4000
2018-2022	kormány	1427	300	21,0231	114	36	31,5789
Összesen		38879	8568	22,0376	2825	840	29,7345

3. táblázat. A negatív alaptagú fokozók és NEF-ek száma és gyakorisága.

4.2. A koronavírus-járvány előtti és alatti időszak

Amint korábban említettük, külön figyelmet fordítunk a koronavírus-járványt közvetlenül megelőző és az alatta zajló politikai kommunikációra. A 2018-2022 közti parlamenti ciklusban elhangzott felszólalásokat ezért két részre osztottuk: egyrészt a ciklus elejétől (2018) a 2019 decemberéig tartó időszakra, valamint a 2020 elejétől a 2021 őszeig tartó időszakra. A kormánypártokra és ellenzékre az eddigiekhez hasonlóan külön összpontosítunk.

Ciklus	Párt	mondat	token	fokozó	NEF	fokozó%	NEF%
2018-2019	ellenzék	13025	267291	2539	266	0,9499	0,0995
2018-2019	kormány	5321	100217	696	41	0,6945	0,0409
2020-2021	ellenzék	10727	220984	2135	234	0,9661	0,1059
2020-2021	kormány	5024	99868	731	73	0,7320	0,0731

4. táblázat. A fokozó és a NEF-ek gyakorisága a Covid19 előtt és alatt.

A 4. táblázat adataiból látszik, hogy az ellenzék és a kormánypártok kommunikációja esetében egyaránt nőtt a fokozó elemek és a NEF-ek használata a

⁵ A NEF-ek delexikalizálódási folyamatáról, időbeli szemantikai és kollokációs változási folyamatairól jelenleg is folytatunk kutatásokat több, nagy méretű korpusz alapján, mint például Magyar Nyelvtörténeti Szövegtár, Ludas Matyi-korpusz, saját Twitter-korpuszunk, HuTongue-korpusz

Covid19-járvány idején. Ez az eredmény azt valószínűsíti, hogy a járványhelyzet a kommunikációs stílust is befolyásolja, a képviselők gyakrabban élnek a fokozással való erősítés, nyomatékosítás eszközével. A kormányoldal és az ellenzék kommunikációja között a legjelentősebb eltérést egyébként a NEF-ek használatában találjuk. Azt látjuk ugyanis, hogy azok gyakorisága a kormánypártoknál majdhogynem megkétszereződött.

Ciklus	Párt	fok + POS	NEF + POS	fok + POS%	NEF + POS%
2018-2019	ellenzék	767	34	30,2087	12,7820
2018-2019	kormány	233	3	33,4770	7,3171
2020-2021	ellenzék	725	43	33,9578	18,3761
2020-2021	kormány	243	9	33,2421	12,3288

5. táblázat. A pozitív alaptagú fokozók és NEF-ek száma és gyakorisága a Covid19 előtt és alatt.

Ciklus	Párt	fok + NEG	NEF + NEG	fok + NEG%	NEF + NEG%
2018-2019	ellenzék	561	71	22,0953	26,6917
2018-2019	kormány	141	8	20,2586	19,5122
2020-2021	ellenzék	511	66	23,9344	28,2051
2020-2021	kormány	159	28	21,7510	38,3562

6. táblázat. A negatív alaptagú fokozók és NEF-ek száma és gyakorisága a Covid19 előtt és alatt.

Az eddig tárgyaltakon túl elvégeztünk egy olyan vizsgálatot is, ahol az alaptagok szentimentértékeit a járványhelyzettel összefüggésben vizsgáltuk. Azt elemeztük tehát, hogy a pozitív, illetve negatív alaptaggal bíró fokozók és NEF-ek gyakorisága hogyan változott a járvány kitörése után. Az 5. és 6. táblázatok mutatják az erre vonatkozó adatokat. Eredményeink statisztikailag is szignifikánsak (χ^2 -próba, $p < 0,05$).

Tekintsük először a fokozó elemek használati sajátságait! Az adatokból az világlik ki, hogy a járvány kezdete óta összességében nőtt a szentimenttel bíró alaptagok használata. A legjelentősebb eltérést az ellenzéki kommunikációban látjuk, mégpedig abban, hogy – meglepő módon – a pozitív szavakat hajlamosabbak fokozni a járvány előtti időszakhoz képest. A fokozóknál azonban sokkal nagyobb eltérést mutatnak a NEF-ek kollokációs sajátságai: mind a pozitív, mind a negatív szentimentértékű alaptagok gyakorisága jelentősen megnövekedett (a semleges alaptagokkal szemben). Különösen szembeötlő ez az eltérés a kormányoldali beszédekben: amíg 2018-19-ben a NEF-ek 26,8%-a módosított valamilyen polaritással rendelkező (tehát nem semleges szentimentértékű) szót a kormánypárti felszólalásokban, addig 2020-21-ben már a felszólalások 50,7%-a. Még behatóbban vizsgálva az adatokat, a negatív polaritású alaptagok mellett

emelkedett meg a legnagyobb mértékben (közel a duplájára) a NEF-ek száma a kormány kommunikációjában. Az ellenzék kommunikációjában is növekedést látunk a NEF + negatív polaritású kollokátumoknál, hasonlóan a kormányoldali beszédekhez, ugyanakkor itt a NEF + negatív szavak kapcsolatai nem szaporodtak meg olyan jelentős mértékben, mint a kormánypártoknál.

Fontos megemlítenünk, hogy a szentimentet hordozó kifejezések aránya változatlanul mondható a két vizsgált időszakban, sőt, enyhe csökkenés mutatkozik a pozitív szavak frekvenciájában, ahogyan azt a 7. táblázat mutatja alább.

Ciklus	Párt	POS	NEG	POS%	NEG%
2018-2019	ellenzék	9246	28676	3,4592	10,7284
2018-2019	kormány	4049	11123	4,0402	11,0989
2020-2021	ellenzék	7427	24334	3,3609	11,0117
2020-2021	kormány	3582	11357	3,5867	11,3720

7. táblázat. A pozitív és negatív szavak száma és gyakorisága a Covid19 előtt és alatt.

Mindezek alapján tehát a pozitív és negatív szentimentértékű kifejezések növekvő használata kifejezetten a fokozókkal, illetve NEF-vel összefüggésben figyelhető meg. Mindezekből az következik, hogy a kormánypártok felszólalásai nyelvileg is lekövetik a társadalmi veszélyhelyzetet: a fokozók, illetve NEF-ek segítségével a különböző pozitív és negatív tartalmak jóval nagyobb hangsúlyt kapnak, mint korábban.

5. Összegzés

Ebben a dolgozatban azt vizsgáltuk, hogy a nyelvi fokozás milyen kvantitatív és kvalitatív sajátosságokkal jelenik meg a politikai kommunikációban. Kutatásunkhoz egy nagy méretű, beszélt nyelvi szövegekből álló korpusz írott változatát, a napirend előtti parlamenti felszólalások szövegeit használtuk az 1998 és 2021 közötti időszakból. Az adatokat választási ciklusonként elemeztük. A fokozó elemek csoportján belül külön figyelmet fordítottunk az ún. negatív emotív fokozókra (amelyekre a dolgozatban NEF-ekként utaltunk). Emellett a fokozással összefüggésben a szövegek szentimentjét is elemeztük. Azt vizsgáltuk, hogy a politikusok mely szentimentértékű szavak jelentését teszik intenzívebbé, illetve nyomatékosítják a fokozás eszközével. Külön, összehasonlító jelleggel megvizsgáltuk a jelenlegi, azaz a 2018 és 2022 közötti ciklust, azon belül is a Covid19-járvány megjelenése előtti és utáni időszakot. Mindezen túl, minden elemzésünkben figyelmet fordítottunk a kormánypárti és az ellenzéki kommunikáció hasonlóságaira és eltéréseire a nyelvi fokozás, továbbá az azzal összefüggésben megjelenő szentimenttartalmak tekintetében.

Legfontosabb megállapításaink a következők voltak: Megállapítható, hogy napjainkra mind a fokozók, mind a NEF-ek inkább az ellenzéki kommunikáció jellemzőjévé váltak. A fokozó szavakat tekintve 2010-ben fordul meg az arány

az ellenzék javára, innentől az ellenzék használ több fokozót. A NEF-ek ugyanakkor eleve az ellenzéki képviselők felszólalásaiban voltak gyakoribbak minden ciklusban, a legelsőt kivéve, ráadásul az eltérés a kormány- és az ellenzéki oldal között fokozatosan egyre jelentősebbé is válik.

Megvizsgálva azt, hogy a fokozók és a NEF-ek milyen szentimentértékű szavakat módosítanak a korpuszban, azt találtuk, hogy a fokozó + pozitív töltetű szó kombináció, valamint a NEF + pozitív töltetű szó kombináció gyakrabban szerepelt a kormánypárti felszólalásokban, mint az ellenzékiekben. A fokozó + negatív töltetű szó kombináció ugyanakkor az ellenzéknél fordult elő gyakrabban. Arra következtethetünk tehát, hogy a kormánypárti képviselők jobban szeretik kihangsúlyozni a pozitívumokat, míg az ellenzék inkább a negatívumokat emeli ki nyelvi fokozó eszközökkel.

A koronavírus-járvány tekintetében azt láttuk, hogy az ellenzék és a kormánypártok kommunikációja esetében egyaránt nőtt a fokozó elemek és a NEF-ek használata a járvány idején. Ez az eredmény rámutat, hogy a járványhelyzet valószínűleg a kommunikációs stílust is befolyásolja, a képviselők gyakrabban élnek a fokozással való erősítés, nyomatékosítás eszközével. A kormányoldal és az ellenzék kommunikációja között a legjelentősebb eltérést egyébként a NEF-ek használatában találtuk. Azt látjuk ugyanis, hogy azok gyakorisága a kormánypártoknál majdhogyanem megkétszereződött.

Végül, az alaptagok szentimentértékeit a járványhelyzettel összefüggésben vizsgálva azt találtuk, hogy a járvány kezdete óta összességében nőtt a szentimenttel bíró alaptagok használata. Emellett a fokozóknál azonban sokkal nagyobb eltérést mutattak a NEF-ek kollokációs sajátságai, ugyanis mind a pozitív, mind a negatív szentimentértékű alaptagok gyakorisága jelentősen megnövekedett (a semleges alaptagokkal szemben), különösen a kormányoldali beszédekben, és a két polaritás közül a negatív alaptagok gyakorisága ugrott meg jobban.

A jelen dolgozatban a fokozókat és NEF-eket nem vizsgáltuk az egyes elemek szintjén, azonban ez fontos lépését fogja képezni a kutatásnak. Szeretnénk feltárni, hogy pontosan hogyan változik az egyes elemek gyakorisága az időben. Például, ha az egyes NEF-ek gyakorisági sajátságait longitudinálisan vizsgáljuk, árulkodik-e a korpusz a NEF-ek delexikalizációs folyamatairól az egyes szavak szintjén. (Ahogyan azt korábban említettük, e vizsgálatok jelenleg is aktívan folynak több korpusz alapján.) Emellett, ahogyan arról korábban (l. 2.1) említést tettünk, a NEF-ek prior szemantikai tartalma különböző negatív emóciókkal hozható összefüggésbe. Kíváncsiak vagyunk, felfedezhetünk-e valamilyen összefüggést a Covid19-járvány, a politikai szerep és a NEF-használat között ebben a tekintetben. Emellett szeretnénk megvizsgálni a parlamenti kommunikáció más időbeli tendenciáit, így például a szókészlet és egyéb nyelvi jellemzők változásait is. Továbbá, mivel a korpusz lehetőséget ad a formális beszélt nyelv részletesebb vizsgálatára is, tervezzük, hogy a korpuszadatok alapján kísérletet teszünk e szövegtípus részletesebb, kvantitatív jellegű leírására. Végül szeretnénk összetettebb NLP-módszerek alkalmazási lehetőségeit is megvizsgálni a korpuszon.

Az itt bemutatott és felhasznált fokozószótárakat a kutatás elvégzését követően kutatási célra szabadon hozzáférhetővé tesszük.

Köszönetnyilvánítás

A kutatást, amelyet a Szegedi Tudományegyetem és a Társadalomtudományi Kutatóközpont valósított meg, az Innovációs és Technológiai Minisztérium és a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal támogatta a Mesterséges Intelligencia Nemzeti Laboratórium keretében. Külön köszönet illeti a Társadalomtudományi Kutatóközpont Comparative Agendas Project kutatócsoportjának tagjait és gyakornokait a felhasznált korpusz előkészítéséért.

Szabó Martina Katalin kutatásait a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal OTKA posztdoktori kiválósági programja támogatta (NKFI-azonosító: 132312).

The research was supported by the European Union's Horizon 2020 research & innovation programme under Grant Agreement no. 951832.

Hivatkozások

- Admiral, S.: The use of intensifiers by politicians' concerning coronavirus instructor: Vian ahmed karam. In: Proceedings of the first virtual scientific conference of the English Language Department in the College of Basic Education - Al-Mustansiriyah University in cooperation with the University alturath College. pp. 93–104. the Lebanese University and the Turkish University, Turkey (2020)
- Álvarez-Mellado, E.: A Corpus of Spanish Political Speeches from 1937 to 2019. In: Proceedings of the 12th Language Resources and Evaluation Conference. pp. 928–932 (2020)
- Andor, J.: De durva ez a téma!–megfigyelések a melléknévi polaritásváltásról. *Hungarológiai Évkönyv* 12(1), 33–42 (2011)
- Andor, J.: Functional studies in the polarity and gradation of amplifier adjectives and adverbs in english. *Studies in English theoretical and applied linguistics* pp. 43–59 (2003)
- Aparicio, J.T., de Sequeira, J.S., Costa, C.J.: Emotion analysis of Portuguese Political Parties Communication over the covid-19 Pandemic. In: 2021 16th Iberian Conference on Information Systems and Technologies (CISTI). pp. 1–6. IEEE (2021)
- Balogh, P.: Gender-markerek a nyelvben. *Wiener Elektronische Beiträge des Instituts für Finno-Ugristik (WEBFU)* pp. 1–7 (2009)
- Bene, M., Nábelek, F.: A politikai kommunikáció története a külföldi szakirodalomban . In: Kiss, B. (szerk.) *A szavakon túl. Politikai kommunikáció Magyarországon, 1990-2015*, pp. 11–29. L'Harmattan Kiadó (2019)
- Bodó, Cs., Kocsis, Zs., Vargha, F.: A Budapesti Egyetemi Kollégiumi Korpusz. Elméleti és módszertani kérdések. In: Benő, A., Fazakas, N. (szerk.) *Élőnyelvi kutatások és a dialektológia: Válogatás a 19. Élőnyelvi Konferencia - Marosvásárhely, 2016. szeptember 7-9. - előadásából*. pp. 169–177 (2017)
- Bolinger, D.: Degree words. *De Gruyter Mouton* (2013)
- Bonelli, E.T.: Corpus classroom currency. *Darbai ir dienos* 24, 205–243 (2000)
- Chang, Y., Bin, S.: Literature Review on Negative Emotive Intensifiers in English. *Higher Education of Social Science* 18(2), 55–59 (2020)

- Crigler, A.N., Just, M.R.: Measuring affect, emotion and mood in political communication. *The Sage handbook of political communication* pp. 211–224 (2012)
- Crowdy, S.: Spoken corpus design. *Literary and Linguistic Computing* 8(4), 259–265 (1993)
- De Smedt, T., Jaki, S.: The Polly corpus: Online political debate in Germany. In: of the 6th Conference on Computer-Mediated Communication (CMC) and Social Media Corpora (CMC-corpora 2018). p. 33 (2018)
- Dér, Cs.: Grammaticalization: A specific type of semantic, categorical, and prosodic change. *Berliner Beiträge Zur Hungarologie. Schriftenreihe Des Fachgebiets Für Ungarische Literatur Und Kultur an Der Humboldt-Universität Zu Berlin* 18, 160–179 (2013)
- Dilts, P.: Good nouns, bad nouns: what the corpus says and what native speakers think. In: *Corpus-linguistic applications*, pp. 103–117. Brill Rodopi (2010)
- Dressler, W.U., Barbaresi, L.M.: Morphopragmatics: Diminutives and intensifiers in Italian, German, and other languages, vol. 76. Walter de Gruyter (2011)
- Fuchs, R., Gut, U.: Do women use more intensifiers than men?—Investigating gender and age-specific language use with the International Corpus of English. ICAME332012 (2012)
- Fuchs, R., Gut, U.: Register variation in intensifier usage across Asian Englishes. *Discourse-pragmatic variation and change: Insights from English* pp. 185–210 (2016)
- Galántai, J., Pápay, B., Kubik, B.Gy., Szabó, M.K., Takács, K.: A pletyka a társas rend szolgálatában – Az informális kommunikáció struktúrájának mélyebb megértéséért a computational social science eszközeivel. *Magyar Tudomány* 179(7), 964–976 (2018)
- Gollust, S.E., Nagler, R.H., Fowler, E.F.: The emergence of COVID-19 in the US: a public health and political communication crisis. *Journal of health politics, policy and law* 45(6), 967–981 (2020)
- Gósy, M.: BEA—A multifunctional Hungarian spoken language database. *Phonetician* 105, 50–61 (2013)
- Guerini, M., Strapparava, C., Stock, O.: Corps: A corpus of tagged political speeches for persuasive communication processing. *Journal of Information Technology & Politics* 5(1), 19–32 (2008)
- Hamilton, W.L., Clark, K., Leskovec, J., Jurafsky, D.: Inducing domain-specific sentiment lexicons from unlabeled corpora. In: *Proceedings of the conference on empirical methods in natural language processing. conference on empirical methods in natural language processing*. vol. 2016, p. 595. NIH Public Access (2016)
- Haselmayer, M., Jenny, M.: Sentiment analysis of political communication: combining a dictionary approach with crowdcoding. *Quality & quantity* 51(6), 2623–2646 (2017)
- Hemphill, C.T., Godfrey, J.J., Doddington, G.R.: The ATIS spoken language systems pilot corpus. In: *Speech and Natural Language: Proceedings of a Workshop Held at Hidden Valley, Pennsylvania* (1990)

- Ito, R., Tagliamonte, S.: Well weird, right dodgy, very strange, really cool: Layering and recycling in English intensifiers. *Language in society* 32(2), 257–279 (2003)
- Jespersen, O.: *Language: Its nature, development and origin*, vol. 68. H. Holt (1922)
- Jing-Schmidt, Z.: Negativity bias in language: A cognitive-affective model of emotive intensifiers. *Cognitive Linguistics* 18(3), 417–443 (2007)
- Klégr, A.: The limits of polysemy: enantiosemy. *Linguistica Pragensia* 23(2), 7–23 (2013)
- Kugler, N.: A nyelvi polaritás kifejezésének egy mintázata, avagy milyen a félelmetesen jó? *Magyar Nyelvőr* 138(2), 129–139 (2014)
- Kugler, N.: *Megfigyelés és következtetés a nyelvi tevékenységben*. Tinta Könyvkiadó (2015)
- Lakoff, R.: Language and woman’s place. *Language in society* 2(1), 45–79 (1973)
- Maekawa, K., Koiso, H., Furui, S., Isahara, H.: Spontaneous Speech Corpus of Japanese. In: *LREC*. pp. 947–9520. Citeseer (2000)
- Mariani, L.A., Gagete-Miranda, J., Retti, P.: Words can hurt: How political communication can change the pace of an epidemic. *Covid Economics* 12, 104–137 (2020)
- Méndez-Naya, B.: Special issue on English intensifiers. *English Language & Linguistics* 12(2), 213–219 (2008)
- Nemesi, A.: Társalgási divatkifejezések a benyomáskeltés szolgálatában. *Magyar Nyelvőr* 122, 24–35 (1998)
- Nir, R.: Electoral rhetoric in israel—the televised debates a study in political discourse. *Language Learning* 38(2), 187–208 (1988)
- Oostdijk, N.: The Spoken Dutch Corpus. Overview and First Evaluation. In: *LREC*. pp. 887–894. Athens, Greece (2000)
- Oravecz, Cs., Váradi, T., Sass, B.: The Hungarian gigaword corpus. In: Calzolari, N.e.a. (szerk.) *Proceedings of the Ninth International Conference on Language Resources and Evaluation (LREC’14)*, Reykjavik, Iceland, 26–31 May. pp. 1719–1723. ELRA (2014)
- Pant, K., Dadu, T., Mamidi, R.: Towards detection of subjective bias using contextualized word embeddings. In: *Companion Proceedings of the Web Conference 2020*. pp. 75–76 (2020)
- Pápay, K., Szeghalmy, Sz., Szekrényes, I.: Hucomtech multimodal corpus annotation. *Argumentum* 7, 330–347 (2011)
- Partington, A.: Corpus evidence of language change. *Text and technology*. In honour of John Sinclair pp. 177–192 (1993)
- Pintilii, M.C., és mtsai: Intensification And Minimization – Persuasive Techniques In The Present Political Discourse. *Comunicare Interculturală și Literatură* 10(2-II), 282–289 (2010)
- Prószéky, G., Miháltz, M.: Magyar WordNet: az első magyar lexikális szemantikai adatbázis. *Magyar Terminológia* 1(1), 43–57 (2008)
- Quirk, R., Greenbaum, S., Leech, G., Svartvik, J.: *A comprehensive English grammar*. London and New York: Longman (1985)

- Rasekh, A.E., Saeb, F.: Gender differences in the use of intensifiers in Persian. *International Journal of Applied Linguistics and English Literature* 4(4), 200–204 (2015)
- Richards, B.: The emotional deficit in political communication. *Political Communication*, 21(3), 339–352 (2004)
- Ring, O., Szabó, M.K., Váradi, B., Guba, Cs., Üveges, I.: Approaches to Sentiment Analysis of Hungarian Political News at Sentence Level with Dictionary-based Method and with Machine Learning (2022), bírálat alatt
- Rufai, S.R., Bunce, C.: World leaders' usage of Twitter in response to the COVID-19 pandemic: a content analysis. *Journal of public health* 42(3), 510–516 (2020)
- Sardabi, N., Afghari, A.: Gender differences in the use of intensifiers. *Journal of Applied Linguistics and Language Research* 2(7), 203–213 (2015)
- Savoy, J.: Lexical analysis of US political speeches. *Journal of Quantitative Linguistics* 17(2), 123–141 (2010)
- Schneider, U., Eitelmann, M.: Linguistic Inquiries into Donald Trump's Language: From 'Fake News' to 'Tremendous Success'. Bloomsbury Publishing (2020)
- Settle, J.: Moving beyond sentiment analysis: Social media and emotions in political communication. *The Oxford Handbook of Networked Communication*. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780190460518.013.20> (2020)
- Shmelev, A.: Cognitive and communicative sources of enantiosemey. In: Cantero, C. (szerk.) *Proceedings of the 10th World Congress of the International Association for Semiotic Studies (IASS/AIS)*. Spain: Universidade da Coruña. pp. 837–844. Universidade da Coruña (2012)
- Siddikova, I., Zubareva, N.: Translation of Intensity in Political Discourse. *Rupkatha Journal on Interdisciplinary Studies in Humanities* 12(5) (2020)
- Stoffel, C.: *Intensives and down-toners: A study in English adverbs*. C. Winter's universitätsbuchhandlung (1901)
- Strohm, F., Klinger, R.: An empirical analysis of the role of amplifiers, downtoners, and negations in emotion classification in microblogs. In: 2018 IEEE 5th International Conference on Data Science and Advanced Analytics (DSAA). pp. 673–681. IEEE (2018)
- Szabó, G.: Emotional Communication and Participation in Politics. *Intersections. East European Journal of Society and Politics* 6(2) (2020)
- Szabó, M.K.: A szentimentérték módosulásának a problémája a magyar nyelvű szövegek szentimentelemzésében, különös tekintettel az értékvesztésre és az értékváltásra. Ph.D.-értekezés, szte (2018)
- Szabó, M.K.: Az értékváltás jelensége a magyar nyelvben. A negatív emotív elemek egy sajátos használatáról. *Magyar Nyelv* 115(3), 309–323 (2019)
- Szabó, M.K., Bibok, K.: Értékvesztésre és értékváltásra képes lexémák újabb vizsgálata. *Argumentum* 15, 639–649 (2019)
- Szabó, M.K., Guba, Cs.: Analysis of Negative Emotive Intensifiers in Hungarian Tweets (2022), kézirat
- Szabó, M.K., Vincze, V., Bibok, K.: Analysis of Hungarian Negative Emotive Words, with Special Regard to The Phenomenon of Polarity Shift (2021a), kézirat

- Szabó, M.K., Vincze, V., Ring, O., Üveges, I., Vít, E., Samu, F., Gulyás, A.E., Galántai, J., Szvetelszky, Zs., Bodor-Eranus, E.H.: StaffTalk: magyar nyelvű spontán beszélgetések korpusza. In: Berend, G., Gosztolya, G., Vincze, V. (szerk.) XVII. Magyar Számítógépes Nyelvészeti Konferencia. pp. 211–224. Szegedi Tudományegyetem, Szeged (2021b)
- Tagliamonte, S., Roberts, C.: So weird; so cool; so innovative: The use of intensifiers in the television series Friends. *American speech* 80(3), 280–300 (2005)
- Trajkova, Z., Neshkovska, S.: Online hate propaganda during election period: The case of Macedonia. *Lodz Papers in Pragmatics* 14(2), 309–334 (2018)
- Tukacs, T.: Túlzásba vitt szavak. A fokozó értelmű szókapcsolatok magyar angol szótára. Budapest, Tinta (2015)
- Van Bael, C., Baayen, R.H., Strik, H.: Segment deletion in spontaneous speech: a corpus study using mixed effects models with crossed random effects. In: INTERSPEECH. pp. 2741–2744 (2007)
- Váradi, T.: A Budapesti Szociolingvisztikai Interjú. In: Kiefer, F., Siptár, P. (szerk.) A magyar nyelv kézikönyve. pp. 339–359. Akadémiai Könyvkiadó, Budapest (2003)
- Vincze, V., Üveges, I., Szabó, M.K., Takács, K.: A magyar beszélt és írott nyelv különböző korpuszainak morfológiai és szófaji vizsgálata. In: Berend, G., Gosztolya, G., Vincze, V. (szerk.) XVII. Magyar Számítógépes Nyelvészeti Konferencia. pp. 169–182. Szegedi Tudományegyetem, Szeged (2021)
- Vlasova, E.: Exaggeration in a political text (on the material of modern british and american newspapers). Available at SSRN 3932128 (2021)
- Wagner, M., Morisi, D.: Anxiety, fear, and political decision making. In: Oxford research encyclopedia of politics. Oxford University Press (2019)
- Wang, Y., Croucher, S.M., Pearson, E.: National Leaders' Usage of Twitter in Response to COVID-19: A Sentiment Analysis. *Frontiers in Communication* p. 183 (2021)
- Xiao, R., Tao, H.: A corpus-based sociolinguistic study of amplifiers in British English. *Sociolinguistic studies* 1(2), 241–273 (2007)
- Zsibrita, J., Vincze, V., Farkas, R.: magyarul: A toolkit for morphological and dependency parsing of Hungarian. In: Proceedings of RANLP. pp. 763–771 (2013)